niemand meer verstond, welk een heilige roeping dit ambt medebracht.

Ook de Roomsche Kerk is dus niet blind gebleven voor de ontaarding en verbastering van dit instituut en heeft harerzijds — zij het dan al daartoe geprikkeld door de critiek van het Protestantisme — getracht daarin verbetering aan te brengen. Verschillende maatregelen werden daartoe op het Trentsche Concilie en daarna genomen. Zoo werd o.a. het getal der doopgetuigen op één, hoogstens twee, vastgesteld; en zoo werd ook bepaald, dat men bij de keuze der doopgetuigen wel toe had te zien, dat geen personen genomen werden, die voor deze geestelijke taak ongeschikt waren, zooals heidenen, joden, ongeloovigen en geëxcommuniceerden. Voorts werd in de uitvoerige uiteenzetting van het ambt dezer doopgetuigen, die de Roomsche Catechismus geeft, met nadruk er op gewezen, dat zij, naar de oorspronkelijke bedoeling der Kerk, dienden om waarborg te geven voor de religieuze opvoeding van het kind en ze daarvoor in de eerste plaats hadden te zorgen. Maar hoewel de Roomsche Kerk dus metterdaad gepoogd heeft de ernstigste misbruiken af te snijden en dit ambt weer in eere te herstellen, tot een doortastende en afdoende reformatie van dit instituut kwam het in de Roomsche Kerk niet. De Roomsche Catechismus sluit, in strijd met de oude usantie der Christelijke Kerk, nog steeds de ouders van het kind van dit ambt uit, „opdat te duidelijker zou blijken, hoever de geestelijke opvoeding van de vleeschelijke verschilt," en laat alleen andere personen, kennissen of bloedverwanten, als getuigen toe. Evenzoo bleef de magische voorstelling gehandhaafd, dat door den doop een „verwantschap" tusschen de doopgetuigen en het gedoopte kind ontstond, waarom een huwelijk tusschen beide ongeoorloofd werd geacht. Natuurlijk is dit laatste lijnrecht in strijd met de verklaring, die de Roomsche Kerk zelf in haar Catechismus van het ambt dezer doopgetuigen geeft, nl. dat ze alleen dienen als *opvoeders* van het gedoopte kind; want wel niemand zal er aan denken een huwelijk tusschen een leermeester en zijn leerlinge of haar ouders voor „bloedschande" te verklaren; maar de oude magische opvatting, dat de doopgetuigen de „geestelijke ouders" van het gedoopte kind waren, werkte nog na, en aan de nawerking dezer magische opvatting heeft de Roomsche Kerk zich niet kunnen ontworstelen.

In dat opzicht zijn de Protestantsche Kerken consequenter te werk gegaan, die eenparig deze geestelijke „verwantschap" hebben afgeschaft en hun huwelijk tusschen de doopgetuigen en hun peteklinderen nooit als „bloedschande" hebben beschouwd. Maar verder gingen de meeste Protestantsche Kerken in haar reformatie van dit instituut helaas niet, en van een herstel van de natuurlijke ouders in hun recht om als getuigen bij den doop van hun kind op te treden, was bij het meerendeel hunner geen sprake. Het is dan ook onjuist om te zeggen, dat het Protestantisme aan deze miskenning van het ouderrecht een einde heeft gemaakt; die eer komt niet toe aan het Protestantisme als zoodanig, zelfs niet aan de Gereformeerde Kerken, maar uitsluitend en alleen aan Calvijn. En men miskent de groote verdienste van Calvijn, wanneer men aan het Protestantisme in het algemeen toeschrijft, wat alleen door hem weer helder is ingezien en in de practijk recht is gezet.

Luther heeft het doopgetuigen-stelsel schier onveranderd van de Roomsche Kerk overgenomen, en evenzoo geschiedde dit in de Engelsche Episcopaalsche Kerk. In de doopsformulieren van beide Kerken wordt van de ouders van het kind met geen woord gewag gemaakt; in hun plaats treden op de doopgetuigen of Taufpathen (in de Engelsche Kerk „Godfather" en „Godmother" geheeten); zij zijn het, die het kind ten doop presenteeren, en op hun verklaring, dat zij het kind gedoopt willen hebben, wordt aan het kind de doop bediend. Ongetwijfeld hangt dit daarmede saam, dat in deze beide Kerken het sacrament van den doop nog altoos min of meer beschouwd wordt als een middel om het kind weder te baren, en daarom niet gevraagd wordt of dat kind uit *geloovige* ouders geborenis en op dien grond recht heeft op den doop, maar alleen of het verlangen wordt te kennen gegeven, dat het kind gedoopt zal worden; men zou dus even goed kinderen van ongeloovige ouders kunnen doopen, mits maar „geestelijke ouders" voor dit kind optraden, die voor de opvoeding van het kind zorg zullen dragen. Een standpunt dat door de Engelsche afgevaardigden ook verdedigd is geworden op de Dordtsche Synode, toen de vraag daar ter sprake kwam, of ook heidenkinderen mochten gedoopt worden, wanneer Christelijke heeren ze in hun gezin opnamen. En dat niet alleen, maar de Luthersche en Anglicaansche Kerk nam evenzeer schier ongewijzigd het oude doopsformulier van de Roomsche Kerk met de daarin voorkomende doopvragen over, zoodat aan deze doopgetuigen niet gevraagd wordt, of zij borg staan voor de opvoeding van het kind — in heel het formulier is hiervan zelfs geen sprake — maar of ze, evenals in de Roomsche Kerk, *uit naam van het kind* den duivel afweren en het geloof der Kerk belijden. Hoe weinig zelfs in de Anglikaansche Kerk gevoeld werd voor het recht der ouders bij den doop van hun kind, blijkt wel het best uit de toespraak, die in dit doopsformulier tot de doopgetuigen gericht wordt: „Hartelijk geliefden, *gij* hebt dit kind hier gebracht om gedoopt te worden en *gij* hebt gebeden, dat het onzen Heere Jezus Christus behagen mocht het tot zijn kind aan te nemen, van de zonde te verlossen, door den Heiligen Geest te heiligen, en aan heteelve het Koninkrijk der hemelen en het eeuwige leven te geven. Gij hebt ook gehoord, dat onze Heere Jezus Christus in het Evangelie beloofd heeft al deze dingen, waarom gij Hem gebeden hebt, te schenken, welke belofte Hij zijnerzijds zekerlijk zal houden en vervullen. Maar, nadat deze belofte door Christus is gedaan, moet nu ook dit kind door u, die zijn borgen zijt, beloven, dat hij den duivel en al zijne werken zal verzaken, standvastig zal gelooven in Gods Woord en in gehoorzaamheid Gods geboden zal onderhouden. Daarom vraag ik u, of gij in naam van het kind den duivel afzweert enz." Stuitender achteruitzetting van de ouders bij den doop is wel moeilijk denkbaar; niet zij bieden het kind ten doop aan, en niet zij bidden voor de zaligheid van het kind, en niet zij staan voor het kind borg, maar anderen moeten dat alles in hun plaats doen. En nu is het wel waar, dat de Anglicaansche Kerk in de uitvoerige toelichting, die zij bij dit doopformulier gaf, verklaarde, dat de natuurlijke ouders van het kind zoowel wegens hun natuurlijke verhouding tot het kind als krachtens hun religie verplicht zijn aan hun kinderen een godsdienstige opvoeding te geven, en het optreden dezer doopgetuigen alléén dient om de Kerk zekeren waarborg te geven, dat, wanneer de ouders komen te overlijden of in hun plicht te kort schieten, het kind toch in Christelijken zin zal opgevoed worden; maar dit alles neemt niet weg, dan van de ouders zelf in het doopformulier met geen woord gesproken wordt en de actie geheel en al van de doopgetuigen uitgaat. Het ernstige kwaad, dat in de Roomsche Kerk dit doopgetuigenstelsel aankleefde, is dus in deze beide Protestantsche Kerken wel allerminst weggenomen, en de nadeelige invloed daarvan doet zich in practijk steeds meer gevoelen. De zedelijke en religieuze verplichting der ouders, om voor de opvoeding van hun kinderen te zorgen, wordt daardoor op den achtergrond geschoven; zij hebben immers bij den doop geen belofte afgelegd en geen verplichting op zich genomen, en ze meenen daarom dat de verantwoordelijkheid voor de opvoeding van het kind eenigliik op de schouders der doopgetuigen rust. En de doopgetuigen, die over de opvoeding van een ander kind al heel weinig te zeggen hebben, beschouwen hun optreden bij den doop eigenlijk als een ceremonie, die er nu eenmaal bijbehoort, maar die voor hen geen verdere verplichting medebrengt. Voor dit kwaad, dat het doopgetuigenstelsel aankleeft, gaan in Protestantsche kringen dan ook al meer de oogen open. Er is nauwelijks één Luthersch theoloog, die het nog voor deze „Taufpathen" opneemt. Allen erkennen, dat alleen het standpunt van Calvijn juist is en de waarborg voor een Christelijke opvoeding bij den doop door de ouders moet gegeven worden. Alleen de taalheid van het conservatisme op kerkelijk gebied maakt, dat men in de practijk nog altoos aan deze overgeleverde instelling vasthoudt en den moed mist om er radicaal mee te breken.

Ook in de Gereformeerde Kerken is dit nog lang niet algemeen geschied. Wat hier fataal werkte was het voorbeeld van Zwingli. Al heeft Zwingli veel doortastender dan Luther met menige superstitieuze ceremonie der Roomsche Kerk gebroken, en al was er bij hem althans geen sprake van, dat hij aan den doop een magische kracht toeschreef, toch heeft hij evenmin als Luther aan de ouders bij den doop de hun toekomende plaats herschonken. Van de ouders wordt in zijn doopsformulier evenmin als bij Luther een woord gerept; ze bestaan voor hem bij den doop niet; hun plaats wordt ook hier ingenomen door de doopgetuigen, die het kind ten doop aanbieden. Ook in Zwingli's formulier wordt de vraag: wilt gij dat het kind gedoopt zal worden met den doop van onzen Heere Jezus Christus? — tot de doopgetuigen gericht. Eerst als zij daarop ja geantwoord en het kind zijn naam gegeven hebben, vindt de doopsbediening plaats. Slechts één, maar zeer belangrijk, onderscheid is er tusschen het doopsformulier van de Luthersche en de Anglicaansche Kerk en dat van Zwingli, dat nl. in dit laatste de zoogenaamde doopvragen aan de doopgetuigen betreffende het afzweren van den duivel en het afleggen van de geloofsbelijdenis uit naam van het kind, niet meer voorkomen. In dat opzicht heeft Zwingli een belangrijken stap in de goede richting gedaan. Hij doorzag uitnemend goed, dat deze doopvragen, aan het formulier van den volwassendoop ontleend, bij den kinderdoop niet pasten, omdat de doopgetuigen uit naam van een kind, dat nog geen bewustzijn heeft, zulke verklaringen niet kunnen afleggen. Alleen, zijn verdienste was ook hier meer negatief dan positief. Zwingli vergat, dat bij den doop toch waarborgen moeten gegeven worden voor de Christelijke opvoeding en dat daarom in plaats van de oude doopvragen andere moesten gesteld worden. Maar Zwingli was sterker in het afbreken dan in het opbouwen. Het scheppende genie, dat nieuwe vormen weet te vinden, ontbrak hem. Zijn liturgie van den doop is wel de soberste en armelijkste, die onder de Protestantsche doorpsformulieren gevonden wordt. Eerst Calvijn heeft het goede spoor aangewezen, door niet alleen de ouders bij den doop van hun kind in hun wettig recht te herstellen, maar ook voor de doopvragen een geheel nieuwen vorm te vinden.

Maar hoewel aan Calvijn's invloed het te danken is, dat de Gereformeerde Kerken in Genève, Frankrijk, Nederland en Schotland een beteren weg zijn opgegaan, in het Duitschsprekend gedeelte van Zwitserland, met name in Zürich, Bern, Basel en andere plaatsen bleef de geest van Zwingli nawerken; de „doopgetuigen" bleven daar de plaats der ouders innemen, en tot een grondige reformatie kwam het niet. Door welke motieven Calvijn geleid is om den ouders weer hun eereplaats bij den doop terug te schenken, zullen we een volgend maal aantoonen.

DR. H. H. K.

Officieele Berichten.

De raden der Geref. Kerk van Haarlem berichten, dat de particuliere Synode van Noord-Holland D.V. zal gehouden worden 18 Juni a.s. te Haarlem, kerk Ged. O. Gracht.

Opgave van wat voor deze Synode bestemd is, gelieve men vóór 1 Juni te zenden aan den scriba.

Namens de raden A, B en C voornoemd:
R. MULDER, *praeses.*
J. VRISOU, *scriba.*

Haarlem, 6 Mei 1913.

Part. Synode van N.-Brabant en Limburg.

De kerkeraad der Geref. kerk van 's-Hertogenbosch roept bij deze de part. Synode samen ter vergadering op Woensdag 11 Juni in de Geref. kerk te 's-Hertogenbosch.

Opgave van de namen der afgevaardigden met hun woonplaatsen en toezending der stukken, gaarne tot 24 Mei aan den consulent Dr. A. Brummelkamp te Vrijhoeve-Capelle.

Namens den kerkeraad voornoemd:
J. R. DE MILDT, *praeses.*
J. H. VERHAGEN, *scriba.*
DR. A. BRUMMELKAMP, *consulent.*

Prov. Synode der Geref. kerk in Overijsel.

De kerkeraad der Geref. kerk van Hardenberg bericht, dat de provinciale Synode D.V. zal gehouden worden te Hardenberg, op Woensdag 4 Juni.

Alles wat voor deze Synode bestemd is, gelieve men te zenden voor of op 15 Mei aan Dr. C. C. Schot Cz. te Hardenberg.

Namens de roepende kerk:
C. C. SCHOT CZ., *praeses.*
G. F. WAMELINK, *scriba.*

Hardenberg, 29 April 1913.

Kort verslag vergadering classis Amersfoort op 15 April 1913.

Opening door den praeses Ds. Munnik op gebruikelijke wijze.

De kerken blijken wettig vertegenwoordigd.

Naast den praeses fungeert als scriba Ds. de Jager, en als assessor Ds. Meijnen.

Vaststelling der acta.

De stukken van een tweetal vertrekkende predikanten alsook de boeken van den quaestor en den zendingsdeputaat blijken in orde te zijn.

Benoemd als afgevaardigden naar de e.k. Particuliere Synode de predikanten: De Jager, Munnik en Teerink (primi), met als secundi de predikanten: Den Hengst, Offringa en Donner en de ouderlingen Koning, Van Stempvoort en van der Woerd (primi), met als secundi de broeders: Wendt, Poort en Heij.

In de plaats van Ds. Lanting en Ds. Sijbesma die vertrekken, worden tot zendingsdeputaten benoemd Ds. Meijnen (primus) en Ds. Van Arkel (secundus).

Bunschoten A vraagt en verkrijgt als consulent Ds. Munnik. Oud-Loosdrecht evenzoo Ds. Knoll.

Advies wordt gegeven in een tuchtzaak. Mededeeling geschiedt van een afsnijding. Aan een hulpbehoevende kerk wordt steun toegezegd.

Regeling vacatuurdiensten: Maartensdijk: April, Ds. Sijbesma; Mei, Ds. Teerink; Juni, Ds. Den Hengst. Renswoude: April, Ds. Lanting; Mei, Ds. Van Arkel en Ds. Donner; Juni, Ds. de Jager.

Roepende kerk zal D.V. zijn Oud Loordrecht, en praeses der volgende vergadering Ds. Offringa.

Als dag wordt vastgesteld de 2de Dinsdag van Juli, en de aanvang bepaald op half 10.

Goedgevonden wordt voortaan alle te behandelen zaken op de agenda te vermelden.

Eervol ontslag uit de Classis wordt verleend aan de predikanten Sijbesma en Lanting. Zij worden hartelijk toegesproken, terwijl zij het gesprokene evenzeer hartelijk beantwoorden.

Bepaald wordt nog, dat in tusschentijdsche vacaturen de kerken van Amersfoort zorgen voor een consulent en dat de consulent de classis vertegenwoordige bij de afscheidsprediking.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering op de gewone wijze gesloten.

In naam en op last der classis voornoemd:
DS. R. DE JAGER, *h. t. Scriba.*

Buitenland.

Engeland. Uit de Congregationalistische Kerk.

De Congregationalistische kerk in Engeland — vroeger werd zij de kerk der Independenten genoemd — heeft in haar midden vele predikanten, die de „modern thought" zijn toegedaan. Op het gevaar dat daardoor die kerkengroep loopt, heeft dezer dagen de voorzitter der Congregationalistische Unie in Yorkshire, Rev. Bertram Smith, gewezen.

Bij een toespraak in zijn qualiteit als voorzitter toonde Ds. Smith aan, dat het roepen om „vrijheid ten opzichte van leerstellingen en geloofsbelijdenissen" leidt tot nog grooter losbandigheid in andere richting, en betoogde daarbij dat de agnosticus, dat is hij die ontkent dat de menschelijke geest het absolute kan kennen, een even stellige geloofsbelijdenis heeft als de dogmatische Christen. Eveneens is het gesteld met hem die wereldsche vermaken najaagt, met jongens en meisjes, die niet onder toezicht hunner ouders willen staan. Hun geloofsbelijdenis is, dat zij verlangen te denken en handelen en gelooven gelijk zij willen. In één woord, hun geloofsbelijdenis is, dat zij zich zelven genoeg zijn. „Wij gelooven in de zelfstandigheid (self-suffiency) van elke afzonderlijke independente kerk", zoo spreekt men, maar men let niet op den nood van andere kerken in verwijderde dorpen, die een moeilijken strijd voor haar bestaan hebben, of die sich in achterbuurten van groote steden nauwelijks kunnen handhaven. Dat is de geest van het oude Laodicea dat zegt: Wij zijn rijk en hebben niets noodig — laat anderen maar voortworstelen zoo goed als zij kunnen". De predikant Yates van Kensington sprak in dezelfde vergadering van den zendingsarbeid zijner kerk in een behoeftige buurt in dezer voege: „De voorhoede van onze kerk in Kensington is te Notting Dale. De achterhoede is sterk aaneengesloten, „zoo is er ruimte bij het front".

N.-Amerika. Samenwerking met Rome inzake verkrijging van betere huwelijkswetten.

Is in Amerika samenwerking met andere kerken mogelijk tot verkrijging van betere huwelijkswetten en to bestrijding van het kwaad der echtscheiding? Zulk een samenwerking zou zeker allerzins gewenscht zijn en hoorde zooveel mogelijk ook door ons gezocht te worden. Nu verwachte men van de Amerikaansche kerken echter niet te veel, zoo beweert *De Amerikaansche Wachter*. Het ides van het Genadeverbond dat God doorvoert in de gezinnen en de geslachten, leeft in deze kerken niet meer. De kerk is in Methodistischen zin de vergadering van enkelen, van individuen, iets wat zelfs daarin uitkomt dat hunne kerkelijke statistiek niet eerstens met gezinnen rekent, want vraagt ge een Amerikaanschen predikant hoeveel gezinnen zijne gemeente telt, dan weet hij zulks maar hoogstens zelden. En omdat men nu den band niet gevoelt tusschen het natuurlijke en het geestelijke, tusschen het gezinsleven en de voortzetting van het Genadeverbond, daarom kan ook de tegenstand tegen het kwaad der echtscheidiug niet zoo scherp en belijnd zijn als in kringen waar men gereformeerd denkt en handelt.

Hier komt bij, dat de meeste kerken vaak op onredelijke wijze naar uitbreiding zoeken. Men wil groot zijn in ledental, stelt de kerk als een omnibus voor allen open, maar moet nu ook de tucht over leer en leven grootelijks ter zijde stellen. Zucht naar uitbreiding, onverstandige ledenjacht vooral in nieuwe plaatsen, heeft zelfs de United Presb. kerk er toe gedrongen om den slagboom tegen Geheime Genootschappen op te heffen, want het verbod tegen de Loge is in deze kerk reeds lang een doode letter. Maar zoo nu ook met het kwaad der echtscheiding. Deze zonde dringt in alle kringen, ook in kerkelijke kringen, roodanig door, dat van een Bijbelsche, uitbannende tucht geen sprake meer kan zijn.

Tegen de meest schandelijke en ergerlijke gevallen zal men nog optreden, maar niet meer tegen de echtscheidiug op grond van dronkenschap, moedwillige verlating, kwaadaardig karakter, mishandeling enz. Deze laatste gronden van scheiding komen al reeds lang niet meer onder den ban van het kerkelijk publiek.

Nu willen we de goeden echter niet te na komen. Zoo heeft b.v. de Ref. Church, ik meen ongeveer acht jaren geleden, een kras standpunt tegen de Echtscheiding ingenomen, door feitelijk maar één bijbelschen grond van scheiding te erkennen. In hoever men, wat de practijk betreft, aan dit synodaal besluit is getrouw gebleven, weet ik niet.

Ook zijn er in de andere kerken sommige krachtige woordvoerders die met mond en pen dit monster der ongerechtigheid bestrijden en van een voorzichtig verdrag met het kwade niets willen weten. Maar deze mannen roeien tegen den stroom op. Het zijn de enkelen van wie hier de actie uitgaat, want zelfs het kerkelijk publiek hebben ze tegen zich. Ook is het leven der kerken te independentiatisch om in dezen met vereende krachten op te treden. Ons christenvolk is niet gewend aan de prediking van Gods wet. God is eerstens, zoo niet uitsluitend, een God van liefde. En juist daarom is ook de zonde geen zonde meer. Het bijbelsche begrip van zonde slijt bij hen steeds meer uit. Niemand die onder het Amerikaansche christendom verkeerd heeft, zal dit zoeken te ontkennen. Veel wat wij met het oog op Gods rechtvaardheid en heilige wet zonde noemen, is bij hen geen zonde meer. En zoo ziet men het eigenaardige verschijnsel dat de Amerikaansche christenen met dweepzucht ijveren tegen het gebruik van wijn en drank en tabak, terwijl dezelfde christenen er geen been in vinden om geregeld de theater en de moving-picture-shows te bezoeken en openlijk voor het twee kinderenstelsel durven uitkomen. En hier hebt ge juist het farizeisme en diep gevaarlijke van de ons omringende invloeden. Tegen het uitwendige kwaad ijvert men vaak zonder verstand, niet meer lettende op het onderscheid tusschen gebruik en misbruik, terwijl men met het zwaarste der wet 't o zoo licht neemt. Want tegen de Saloon ijvert men, alsof deze de wortel en bron is van alle kwaad, maar tegen den schouwburg, tegen theater en moving-picture shows, waar de heiligheid van het huwelijk het krachtigst wordt ondermijnd, daartegen verheft men zelfs zijn kleinsten vinger niet. In de bestrijding van het kwaad der echtscheiding staan in het algemeen onze Protestantsche kerken met lamheid geslagen. De meest uitgroeiende takken zou men willen bemoeien, maar om den kwaden boom zelf aan te tasten en tucht te oefenen naar de strenge eischen van Gods Woord, daaraan denkt men niet meer. In dit opzicht is van Rome nog het meeste te verwachten. Want al gaat deze Kerk van een ander beginsel uit dan wij, zoo kan men toch respect hebben voor een Kerk die niet alleen den gruwel der Echtscheiding bestrijdt, maar in dezen ook on verbiddelijk en getrouw de tucht over al hare leden uitoefent.

China. Ontwaking.

Een journalist van de *Daily Chronicle* heeft den predikant Cyril C. B. Bardsley, die met den predikant F. Baylis juist in Londen teruggekomen was na een inspectie gehouden te hebben over den arbeid der „Church Missionary Society", geïnterviewd. Bardsley deelde het volgende mede:

„Bij mijn tocht nam ik overal in China teekenen van ontwaking waar. Tot dit jaar toe konden Christelijke zendelingen de ontwikkelde en ambtenaarsklasse niet bereiken. Het geheim van de nu bestaande opwekking is, dat nu die klassen toegankelijk geworden zijn. Dit wijst er op, dat de Christelijke natiën van het Westen nu een krachtige deur mogen geopend zien, want wat de beschaafde klasse van het Chineesche volk van het heden denkt, zal in het vervolg het volk in 't algemeen aannemen.

Het eenige gevaar dat de nieuwe geest oplevert, is hetzelfde dat men ook in Japan gewaar geworden is, namelijk dat de ontwikkelden zoo licht tot het atheïsme overgaan; daarom moeten de zendelingen aanstonds maatregelen nemen om den loop der gedachte op Christelijke lijnen te houden. De „Church Missonary Society" was al gereed met zijn plan, en heeft tegenwoordig ongeveer 300 zendelingen in China".

Gemengd Nieuws.

Een onzer lezers zendt ons het volgende, zijnde art. 1 van het testament van den vermaarden Amerikaanschen millionair J. Pierpont Morgan, om dit in *De Heraut* op te nemen;

„I commit my soul into the hands of my Saviour in full confidence that having redeemed it and washed it in his most precious blood, He will present it faultless before the throne of my Heavenly father and I entrust my children to maintain and defend at all hasard and at any cost of personal sacrifice the blessed doctrine for sin through the blood of Jesus Christ, once offered and through that alonee.

Het nieuwste op kerkelijk gebied in N.-Amerika. In N.-Amerika worden voortdurend allerlei pogingen gedaan om menschen naar de kerk te lokken. *De Wachter* zegt daaromtrent, dat men er tegenwoordig zoo aan gewoon raakt dat de kerken in speelhuizen worden omgezet, terwijl het Evangelie er niet gehoord wordt, dat men er nauwelijks meer notitie van neemt als eene kerk weer eene nieuwigheid heeft ingevoerd. Maar in Brooklyn is eene kerk die alle moderne kerken vooruitstreeft. Het bericht luidt, dat op een ledenvergadering het door den leeraar opgesteld program werd aangenomen, volgens hetwelk twee klassen voor »eugenics« zullen ingesteld worden, één voor jonge mannen en één voor jonge vrouwen. In die klassen wordt vanwege de kerk door geneesheeren onderwijs gegeven.

»Eugenics« is een soort nieuwe wetenschap, die zich bezig houdt met al wat de geslachtsgemeenschap, de voortplanting, betreft. Tot dusverre heeft men zich te weinig bekommerd om het »welgeboren« worden van kinderen. Bij planten en dieren ging men meer omzichtig en wetenschappelijk te werk, zoodat rassen en soorten veredeld werden. Dit wil men nu ook op het menschelijk geslacht toepassen en daardoor den bloei van ons geslacht bevorderen.

In overeenstemming hiermede heeft men in sommige Staten reeds wetsvoorstellen ingediend, die een medisch onderzoek vóór het huwelijk verplicht stellen, in sommige gevallen het huwelijk verbieden, of ook soms castratie voorschrijven, om het verwekken van ongelukkige kinderen te voorkomen. De kerk wil nu de voorstellen der wet een handje helpen en laat daarom les geven in »eugenics«. Zóó wordt de eere der kerk door haar ambtsdragers in het slijk getreden. En dan vraagt men nog, waaraan het zou liggen, dat zoo velen niet meer ter kerk gaan!

Met bromstem zingen en fluiten in de kerk. In N.-Amerika is eenige jaren geleden in sommige kerken ingevoerd het zingen met bromstem en het fluiten. Gelukkig, dat deze nieuwigheid weinig bijval vond. God heeft ons de tong en de stem gegeven om Hem met duidelijke woorden te verheerlijken; daarom ziet men over het algemeen in het zingen met bromstem en fluiten een oneerbiedig en kinderachtig gedoe. Dit neemt echter niet weg, dat sommige kerken in hare samenkomsten en ook in revival-meetings deze onnatuurlijke en kinderachtige nieuwigheid gebruiken om de aandacht te trekken en een groot aantal menschen te lokken.

Schuld gedelgd. Het orgaan der Broedergemeente *Herrnhut* (No. 10) meldt, dat de zendingsschuld waarmede deze kerk te worstelen had, geheel gedelgd is. Een der laatste groote gaven van 1000 pond sterling kwam uit Ierland en werd geschonken door Sir Griffith te Dublin. De voorzitter van de Zendingsdirectie O. Hennig schrijft daarbij: »Zoo is onze arbeid en zijn de harten onzer gemeenteleden en vrienden weder eens van een groote last en zorg, die ons al zes jaar drukte, ontheven. Wij mogen heden weder ruim ademhalen. Van de groote tekorten van 256,000, 302 000, 238,000 mark, die de jaren van 1907 tot 1909 brachten en die ook in de volgende jaren met 82,000 en 96 000 mark meerdere uitgaven verswaard werden, is heden de laatste penning betaald. Het is een wonder in onze oogen, waardoor onze kleinmoedigheid en kleingeloof beschaamd werds. Dit resultaat werd bereikt eenadeels door groote spaarzaamheid en menige smartelijke beperking en terughouding op alle zendingsterreinen en aan de andere zijde door de onvermoeide, werkzame, offervaardige liefde der Broedergemeente en hare vrienden.

In het begin der 19de eeuw ging te Boston in N.-Amerika eene Presbyteriaansche gemeente over tot de Unitariërs, dat is: de loochenaars van de Drieeenheid. Onlangs deed deze Unitarische gemeente haar grond en kerk over aan de Methodisten. De leeraar dezer moderne gemeente schreef wel een boek om aan te toonen, dat de denkbeelden der Unitariërs het geloof der toekomst zouden zijn, doch daarvan is nog niet veel te zien. De oude Unitarische kerk, waarvan Clarke leeraar was, is nu in handen van Presbyterianen. Dr. Hales' eerste kerkgebouw is een Joodsche Synagoge in plaats van een gebouw waarin Unitariërs vergaderen.

In Dr. Bartel's Unitarisch kerkgebouw is tegenwoordig een openbare bibliotheek; de Unitarische kerk in Halles Straat is tot een schouwburg verbouwd. Zoo is het Unitarisme ongetwijfeld in verval. Maar wanneer er in vele kerken die niet tot de Unitariërs behooren, de Godheid van Christus geloochend wordt, is men dan niet al een eind op weg naar de Unitariërs?

IJsland. Dit eiland geniet groote voorrechten. Het telt slechts 78,000 inwoners die allen geheelonthouders zijn; de invoer van alcoholhoudende dranken is verboden. Ten deele ten gevolge daarvan is er op IJsland geen gerechtshof en geen gevangenis; men vindt er slechts één politieman, wiens ambt een sinecure is. Het schoolbezoek is er zoo getrouw dat er niemand gevonden wordt die niet lezen en schrijven kan. In het Engelsch tijdschrift *Echoes of Service* wordt daartegenover medegedeeld, dat de macht van het ongeloof zich daar ook laat gevoelen. Men veroorlooft zich schandelijke taal ten opzichte van God en zijn dienst zelfs in de publieke pers, doch het blad voegt er aan toe: »Desniettegenstaande zegent de Heere de prediking van zijn Woord«.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

HET GOEDE DEEL.

XLIV.

PLANNEN.

„Verzoek den graaf hier te komen" zei de keurvorst, en toen zich tot de gasten wendende vervolgde hij:

„Als gij geen bezwaar hebt, heer graaf van Rothenfels, om uw verhaal te doen in de tegenwoordigheid van heer Philip, graaf van Bergheim, kunnen wij het gesprek hier voortzetten. Hij is mijn trouwe raadsman, en voor hem heb ik geen geheimen".

De aangekondigde trad binnen. Terwijl de keurvorst hem aan de gasten en deze aan hem voorstelde, sloeg graaf Otto den nieuw gekomene opmerkzaam gade. Hij moest hem meer gezien hebben, doch een naam kon hij zich niet herinneren. De keurvorst verzekerde zich eerst dat de zaak, waarvoor de heer Von Bergheim kwam, geen dringenden haast had, en verzocht toen graaf Otto zijn verhaal te doen, dat, zoo voegde Karel Lodewijk er bij, ook zeker voor heer Philip niet zonder belang zou zijn. Ook hij, merkte de keurvorst op, heeft de goede zoowel als de kwade dagen van ons huis bijgewoond.

„Ik vermoed in elkanders gezelschap" zei graaf Otto; „ik althans meen dezen heer te herkennen; wellicht hij mij ook, doch de naam is mij ontgaan".

„Ik herkende u dadelijk als den graaf van Rothenfels", sprak de laatstgekomene. „Herinnert gij u jonker Philip niet meer, Philip von Ahle? Den titel dien ik nu draag erfde ik later van een oom. We zijn nog oude vrienden, maar daarover later. Gij zijt thans het eerst aan het woord".

Zoo beknopt mogelijk verhaalde nu graaf Otto zijn wedervaren en het vele dat hem geschied was, in de lange jaren die waren voorbijgegaan sinds hij voor het eerst in Heidelberg had vertoefd. Zelden had iemand aandachtiger hoorders gehad dan hij. Vooral de keurvorst luisterde zeer opmerkzaam. Gelijk we weten, had deze laatste wel veel mee doorleefd van hetgeen hij te hooren kreeg maar onbewust, als een zeer jong kind. Hij bemerkte spoedig, dat hier iemand aan het woord was, die werkelijk had meegeleefd, goed had opgemerkt, en hem allerlei